

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2019. gada 4. oktobrī
(OR. en)

12795/19

ENV 827
DEVGEN 188
ECO 103
SAN 418
PECHE 429
AGRI 482
IND 247
CHIMIE 128
ENER 454
RECH 451
TRANS 469

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsēkretariāts
Saņēmējs:	delegācijas
Temats:	8. vides rīcības programma – centieni kopīgiem spēkiem mainīt tendences – Padomes secinājumi

Pielikumā ir izklāstīti Padomes secinājumi par minēto "8. vides rīcības programmu – centieni kopīgiem spēkiem mainīt tendences", kurus Padome pieņēma 3716. sanāksmē 2019. gada 4. oktobrī.

8. vides rīcības programma – centieni kopīgiem spēkiem mainīt tendences

– Padomes secinājumi –

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ATGĀDINOT, ka vides rīcības programmas (VRP), ko sagatavo kopā ar visām attiecīgajām ieinteresētajām personām, vairāk nekā 40 gadus ir nodrošinājušas ES ar vides un klimata politikas satvariem, kuri ir palīdzējuši sasniegt vides jomā izvirzītos mērķus un integrēt vides jautājumus citās ES politikas jomās;

ATGĀDINOT, ka ES, ievērojot Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 192. panta 3. punktu, VRP pieņem saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru, lai sniegtu stratēģiskas norādes un nodrošinātu paredzamu un koordinētu rīcību attiecībā uz Eiropas vides un klimata pārmaiņu politiku;

ATGĀDINOT Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu par vispārējo Savienības vides rīcības programmu līdz 2020. gadam "Labklājīga dzīve ar pieejamajiem planētas resursiem"¹ (7. VRP), kurā ir izklāstīts redzējums 2050. gadam, kas vides un klimata pārmaiņu politikas vēstījumu izvirza par zaļās izaugsmes, veselīgas planētas un iedzīvotāju labklājības uzlabošanas dzinuli;

ATGĀDINOT Apvienoto Nāciju Organizācijas Ilgtspējīgas attīstības programmu 2030. gadam, ilgtspējīgas attīstības mērķus (IAM) un Komisijas pārdomu dokumentu "Ceļā uz ilgtspējīgu Eiropu līdz 2030. gadam";

¹ OV L 354, 28.12. 2013., 171. lpp.

ATGĀDINOT Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējo konvenciju par klimata pārmaiņām, 2015. gada decembra Parīzes nolīgumu, Komisijas paziņojumu "Tīru planētu – visiem!", kurā ir sniegts stratēģisks ilgtermiņa redzējums par pārticīgu, modernu, konkurētspējīgu un klimatneitrālu ES ekonomiku līdz 2050. gadam, un Klimata pārmaiņu starpvaldību padomes (IPCC) īpašo ziņojumu "Globālā sasilšana par 1,5 °C";

ATGĀDINOT par konstatējumiem IPBES 2019. gada Globālajā novērtējuma ziņojumā par bioloģisko daudzveidību un ekosistēmu pakalpojumiem (*Global Assessment Report on Biodiversity and Ecosystem Services*), kurā ir pausts brīdinājums, ka dabas stāvoklis visā pasaulē pasliktinās cilvēces vēsturē vēl nepieredzētā ātrumā un ka sugu izmiršanas temps paātrinās, atstājot smagas sekas uz dabas sniegtajām precēm un pakalpojumiem un uz cilvēkiem visā pasaulē;

ATGĀDINOT 6. Globālo vides pārskatu (*Global Environment Outlook*), Globālo pārskatu par ķīmikālijām (II) (*Global Chemicals Outlook*), 2019. gada Globālo pārskatu par resursiem (*Global Resources Outlook*) un Eiropas Vides aģentūras ikgadējos ziņojumus par vides rādītājiem;

ATGĀDINOT jauno stratēģisko programmu 2019.–2024. gadam, kuru Eiropadome pieņēma 2019. gada 20. jūnijā un kurā uzstāts, ka steidzami ir jāveido klimatneitrāla, zaļa, taisnīga un sociāla Eiropa;

ATGĀDINOT Komisijas jaunievēlētās priekšsēdētājas ieceri nākt klajā ar Eiropas zaļo kursu;

ATGĀDINOT Eiropas Parlamenta Rezolūciju par 7. VRP īstenošanu un Reģionu komitejas atzinumu "Virzībā uz 8. VRP";

ATGĀDINOT Padomes secinājumus:

- Virzībā uz arvien ilgtspējīgāku Savienību līdz 2030. gadam ²;
- Virzībā uz ilgtspējīgu Savienības ķīmikāliju politikas stratēģiju ³;
- Pilnīgāka aprīte – pāreja uz ilgtspējīgu sabiedrību ⁴;

² 8286/19.

³ 10713/19.

⁴ 12791/19.

1. UZSVER, ka labi funkcionējošas ekosistēmas un to nodrošinātie pakalpojumi ir taisnīgas, veselīgas un pārtikušas sabiedrības pamats, un AKCENTĒ to, ka ir steidzami jārīkojas, jo ir pārkāptas vairākas planētas iespēju robežas, un ka klimata pārmaiņas, piesārņojums, bioloģiskās daudzveidības zudums un aizvien pieaugošais slogs uz dabas resursiem apdraud pašreizējās un nākamo paaudžu labklājību un nākotnes izredzes; UZSTĀJ – ja nerīkosimies tagad, tas dārgi maksās videi, cilvēku veselībai, labklājībai un ekonomikai; ATGĀDINA, ka Savienība ir apņēmusies augstā līmenī aizsargāt vidi un cilvēku veselību, uzlabot vides kvalitāti un cīnīties pret klimata pārmaiņām;

7. vides rīcības programmas izvērtējums

2. ATZINĪGI VĒRTĒ Komisijas ziņojumu par 7. VRP izvērtējumu;
3. APSTIPRINA Komisijas ziņojumā ietvertos galvenos konstatējumus, saskaņā ar kuriem joprojām ir aktuāls gan 2050. gada redzējums, gan trīs tematiskās prioritātes ⁵; tomēr IR LIELĀ MĒRĀ NOBAŽĪJUSIES par to, ka vides un klimata pārmaiņu politikas jomā joprojām ir būtiskas problēmas;
4. NORĀDA – izvērtējumā ir konstatēts, ka virzībā uz 7. VRP noteikto mērķu sasniegšanu ir panākts zināms progress un ka vismazākie panākumi ir gūti attiecībā uz darbībām, kuras saistītas ar dabas kapitālu, vidi un veselību, attiecībā uz īstenošanu un vides problēmjautājumu integrēšanu citās politikas jomās;

⁵ aizsargāt, saglabāt un paplašināt Savienības dabas kapitālu; padarīt Savienību par resursu izmantošanas ziņā efektīvu, zaļu un konkurētspējīgu ekonomiku ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni; aizsargāt Savienības iedzīvotājus no spiediena, kas saistīts ar vidi, un no veselības un labklājības riskiem.

5. PIEKRĪT izvērtējumā ietvertajam konstatējumam, ka 7. VRP sniedz būtisku pievienoto vērtību vides un klimata pārmaiņu politikas jomā; šajā sakarā UZSVER, ka 7. VRP nosaka stabilu stratēģiju, izveido spēcīgas un saskaņotas saiknes ar valstu stratēģijām, palīdz vides un klimata pārmaiņu politikas jomā nodrošināt paredzamākas, ātrākas un labāk koordinētas darbības un ļauj ES paust vienotu nostāju starptautiskajās sarunās par vides jautājumiem;
6. ATGĀDINA, ka 7. VRP ilgst līdz 2020. gada 31. decembrim; AICINA Komisiju un dalībvalstis pastiprināt centienus pabeigt darbības, kas paredzētas prioritārajos mērķos, jo īpaši saistībā ar šādām jomām: dabas kapitāls, bioloģiskā daudzveidība un ekosistēmu pakalpojumi, veselība, gaisa piesārņojums, ūdens kvalitāte, bīstamās ķīmikālijas, investīcijas; MUDINA Komisiju bez turpmākas kavēšanās, cieši sadarbojoties ar dalībvalstīm un Savienības iestādēm, saskaņā ar 7. VRP un Padomes secinājumiem "Virzībā uz ilgtspējīgu Savienības ķīmikāliju politikas stratēģiju" nākt klajā ar Savienības netoksiskas vides stratēģiju, kurā tiktu pilnībā risināti jautājumi par vielām, kas izraisa endokrīnās sistēmas darbības traucējumus, ķīmikāliju kombinēto ietekmi un nanomateriāliem;

8. vides rīcības programma

7. AICINA Komisiju, vēlākais, 2020. gada sākumā iesniegt vērienīgu un mērķtiecīgu priekšlikumu par 8. VRP 2021.–2030. gadam, lai nepieļautu pārrāvumu starp 7. VRP un 8. VRP, kā prasīts 4. pantā lēmumā par 7. VRP; un UZSVER, ka 8. VRP vajadzētu balstīties uz 7. VRP izvērtējuma ziņojumā ietvertajiem konstatējumiem, kā arī uz jaunākajām pieejamajām zinātniskajām atziņām un zināšanām, tostarp ziņojumu "Vide Eiropā – stāvoklis un perspektīvas 2020" (*The European Environment – state and outlook 2020 Report (SOER)*), ievērojot dažādu Savienības reģionu stāvokļa atšķirības un LESD 191. panta 3. punktu;

8. šajā sakarā AICINA Komisiju atkārtoti noteikt vai apzināt kopīgos prioritāros mērķus saistībā ar stratēģiskajām darbībām 8. VRP ietvaros, paturot 7. VRP ietvert 2050. gada redzējumu un vienlaikus arī saglabājot skaidru uzsvaru uz to, ka pēc iespējas drīz un, vēlākais, 2030. gadā ir jāpanāk konkrēti rezultāti, lai tādējādi 8. VRP kalpotu par vides pīlāru Programmas 2030. gadam īstenošanā ES; šajā sakarā UZSVER, ka steidzami ir jāpaātrina Programmas 2030. gadam īstenošana gan pasaulē, gan ES iekšienē kā visaptveroša ES prioritāte tās iedzīvotāju labā un tās uzticamības saglabāšanai Eiropā un pasaulē;
9. AICINA Komisiju 8. VRP iekļaut skaidri definētu uzraudzības mehānismu ar mērķi nodrošināt atbildības uzņemšanos par saistībām un to izpildi un skaidrus, uz rezultātiem balstītus rādītājus progresa novērtēšanai; šim uzraudzības mehānismam būtu jābalstās uz esošajiem ziņošanas un datu vākšanas mehānismiem (piemēram, vides politikas īstenošanas pārskatu (*EIR*), Eiropas pusgadu, *SOER*, *IAM* un citiem), vienlaikus izvairoties no dublēšanās un dalībvalstīm un citām ziņošanas struktūrām radīta papildu administratīvā sloga; turklāt 8. VRP vajadzētu ietvert vidusposma pārskata veikšanu 2024. gadā, lai varētu izvērtēt padarīto un pievērsties jauniem vides problēmjautājumiem;
10. UZSKATA, ka 8. VRP būtu jāattiecas uz visām ieinteresētajām personām un tajā būtu labāk jāintegrē dažādie pārvaldības līmeņi, visi attiecīgie dalībnieki un jaunas partnerības, kā arī norises saistībā ar starptautiskajiem nolīgumiem; UZSVER, ka ar 8. VRP ir jāpievēršas vides pārvaldības jomai, tostarp tādiem jautājumiem kā, piemēram, pārredzamība, informācija, sabiedrības līdzdalība un tiesu iestāžu pieejamība; AKCENTĒ nepieciešamību uzlabot Savienības tiesību aktu īstenošanu un izpildi, sabiedrības informēšanu un saziņu ar to, kā arī sabiedrības izpratnes veicināšanu; NORĀDA, ka ir jāveicina zinātības un paraugprakses apmaiņa un jāatbalsta iestāžu centieni īstenot un izpildīt tiesību aktus vides jomā;

11. UZSVER, ka Eiropā pastāvošajām klimata un vides problēmām ir sistēmisks raksturs un ir jāstrādā pie politikas pasākumu kopumiem ar plašāku ilgtspējas perspektīvu, integrējot ilgtspējīgas attīstības visas trīs dimensijas, pilnībā izmantojot iespējas, kas rodas saistībā ar papildu ieguvumiem un sinerģijām starp dažādām vides politikas jomām – tostarp tām, kuras attiecas uz klimatu, dabu un bioloģisko daudzveidību, gaisa kvalitāti un veselīgu dzīves vidi, ūdens resursiem un aprites ekonomiku, – un integrējot vides dimensiju, kā izklāstīts Komisijas IAM pārdomu dokumentā, īpašu uzmanību pievēršot tirdzniecības, lauksaimniecības un pārtikas, mežsaimniecības, zivsaimniecības, enerģētikas, kalnrūpniecības, rūpniecības, civilās aizsardzības, ēku, infrastruktūras, digitālajai, transporta un mobilitātes politikai; UZSVER, ka ir jānosaka darbības prioritātes saistībā ar zaļo pāreju, kas ir taisnīga un ES sociālās, ekonomikas un finanšu politikas izstrādē spēj labāk integrēt vides un klimata aspektus;
12. UZSVER, ka ir būtiski pastiprināt vides politikas jomu finansēšanu un gādāt par zaļās pārejas ilgtspējīgu finansējumu; UZSVER to, cik svarīgi ir atbildīgi uzņēmumi, kuri savos uzņēmējdarbības plānos iekļauj ar vidi saistītus mērķus; šajā sakarā UZSVER – ir jāmobilizē privāti un publiski ieguldījumi zaļajai pārejai, ārējās ar vidi saistītās un sociālās izmaksas ir jāiekļauj tirgus cenās un pakāpeniski jāpārtrauc videi kaitīgas subsīdijas; TĀPAT UZSVER programmas "Apvārsnis Eiropa" ārkārtīgi svarīgo nozīmi ar zaļo pāreju saistītu inovāciju un revolucionāru tehnoloģiju stimulēšanā; ATBALSTA rīcības plāna ilgtspējīgas izaugsmes finansēšanai, jo īpaši regulējuma ilgtspējīgu ieguldījumu veicināšanai, turpmāku īstenošanu;

13. UZSVER, ka ir svarīgi aizsargāt mūsu iedzīvotāju veselību, īpašu uzmanību veltot tam, lai uzlabotu gaisa kvalitāti, ūdens kvalitāti un novērstu vai līdz minimumam samazinātu iespējas saskarties ar jebkurām vielām, kas rada bažas, jo īpaši vielām, kas rada ļoti lielas bažas (*SVHC*) un kas tiek laistas tirgū vai nonāk vidē dažādās Eiropas vietās;
14. UZSVER, ka ir jāpāātrina pāreja uz resursu ziņā efektīvu, aprites, netoksisku, drošu un klimatneitrālu ekonomiku ar drošiem un ilgtspējīgiem ražošanas un patēriņa modeļiem un jānodrošina, ka arī ES konkurētspējas, rūpniecības, tirdzniecības un digitālā politika tiek izstrādāta tā, lai sniegtu ieguldījumu šā mērķa sasniegšanā; šajā sakarā UZSVER, cik svarīgi ir virzīties uz netoksisku materiālu aprites cikliem, uzlabojot produktu ekodizainu un maksimāli palielinot tādu ilgtspējīgu, atjaunojamu un otrreizēju izejvielu izmantošanu, kuras ir drošas cilvēku veselībai un videi; un AICINA Komisiju nākt klajā ar jaunu rīcības plānu pārejai uz aprites ekonomiku un ilgtermiņa stratēģisko satvaru, tostarp kopīgu redzējumu, kas attiecas uz aprites ekonomiku;
15. AICINA Komisiju nodrošināt 8. VRP saskaņotību ar Parīzes nolīgumā ietverto mērķi, proti, tiekties temperatūras kāpumu iegrožot līdz 1,5 C, un ar gaidāmo ES ilgtermiņa stratēģiju par klimatneitrālu ekonomiku;
16. UZSVER, ka steidzami jāīsteno papildu rīcība, lai aizsargātu un atjaunotu sauszemes, saldūdens un jūras bioloģisko daudzveidību un ekosistēmu pakalpojumus, jāveicina dabā rodami risinājumi un jāturpina sekmēt augsnes ilgtspējīgu apsaimniekošanu; un AICINA Komisiju reaģēt uz tiem problēmjaudājumiem, kas uzsvērti *IPBES* 2019. gada Globālajā novērtējuma ziņojumā par bioloģisko daudzveidību un ekosistēmu pakalpojumiem, tostarp pieciem galvenajiem bioloģiskās daudzveidības zuduma virzītājfaktoriem;

17. UZSVER, ka 8. VRP ir jāiekļauj vērienīgi, reāli sasniedzami un izmērāmi bioloģiskās daudzveidības mērķi, jānodrošina atbilstošs un konsekvents finansējums bioloģiskās daudzveidības jomā, jāturpina strādāt pie tādu rādītāju kopuma, kuri ļautu pienācīgi izvērtēt rezultātus, un ir jāsniedz ieguldījums Ilgtspējīgas attīstības programmā 2030. gadam; ATZĪST, ka bioloģiskās daudzveidības jautājums ir pilnībā jāintegrē un jāiekļauj nozaru rīcībpolitikās, cita starpā ar nozaru rīcības plānu palīdzību, kuros tiek risināts jautājums par bioloģiskās daudzveidības zuduma virzītājfaktoriem; AICINA Komisiju pārskatīt ES bioloģiskās daudzveidības stratēģiju, ņemot vērā 2020. gadā gaidāmās Konvencijas par bioloģisko daudzveidību Pušu konferences (*CBD COP*) rezultātus;
18. UZSVER priekšrocības, ko sniedz ES vērtību un ES vides standartu popularizēšana pasaulē – ne tikai lai aizstāvētu uz noteikumiem balstīto starptautisko kārtību, bet arī nolūkā rīkoties pirmajiem saistībā ar pāreju uz zaļu un iekļaujošu ekonomiku, palīdzot ES izstrādāt pasaules mēroga standartus un gūt labumu no spēcīgām konkurences priekšrocībām; AKCENTĒ nepieciešamību aizsargāt Eiropas standartus un nodrošināt to, ka tirdzniecības politika kļūst saskaņotāka ar ES ilgtspējīgas attīstības vērtībām, tostarp ar cīņu pret klimata pārmaiņām un bioloģiskās daudzveidības zudumu;
19. UZSVER potenciālu, ko sniedz digitalizācija un jaunās tehnoloģijas, piemēram, satelītdati, tālzipēte un mākslīgais intelekts; MUDINA Komisiju sistemātiski pievērsties digitālās pārveides sniegtajām iespējām, kā arī riskiem un problēmjautājumiem, ko tā varētu radīt; UZSVER – ir jāuzlabo datu vākšana, analīze un izmantošana un ir jāizmanto apkopoto datu potenciāls sniegt rezultātus, palielināt zināšanu bāzi, veicināt ekonovatorismu un zaļo pāreju pārvērst iespējā, izmantojot jaunus uzņēmējdarbības modeļus, procesus, produktus un pakalpojumus; MUDINA Komisiju un dalībvalstis uzlabot piekļuvi vides datiem un informācijas sistēmām un to izmantošanu un veicināt paraugpraksi;

20. UZSVER – pirms 8. VRP pieņemšanas un visā tās darbības laikā pilsoniskā sabiedrība, tostarp jaunieši, privātais sektors un akadēmiskās aprindas, ir jāiesaista aktīvā dialogā; UZSVER, ka pilsētām ir būtiska loma VRP īstenošanā un sabiedrības līdzdalības veicināšanā.
-